

Ксенія Олександрівна ГОРОВА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
E-mail: ksenya_fff@mail.ru

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ АУТСОРСИНГУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Горова, К. О. Визначення основних підходів до класифікації аутсорсингу на сучасному етапі економічного розвитку [Текст] / Ксенія Олександрівна Горова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 18. – № 1. – С. 12-19. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Розвиток форм організації бізнесу в умовах глобалізації економіки породжує нові способи співробітництва між підприємствами, що забезпечують високу ефективність виконання бізнес-процесів та підвищують конкурентоспроможність суб'єктів господарювання. Однією з таких форм є аутсорсинг. Необхідність застосування аутсорсингу на практиці вимагає розробки науково-методологічної бази його впровадження у діяльність вітчизняних підприємств. На сьогодні склалося багато способів взаємодії між підприємством-замовником та аутсорсером, що викликає необхідність класифікації видів аутсорсингу з метою полегшення вибору оптимального з них у кожному окремому випадку.

Об'єктом нашого дослідження є процеси організації взаємовідносин між підприємством та аутсорсером. Предметом - класифікаційні ознаки видів аутсорсингу.

Мета. Метою статті є розробка класифікації видів аутсорсингу, актуальної на сьогоднішньому етапі розвитку економіки.

Метод (методологія). У ході дослідження використано методи аналізу, синтезу та теоретичного узагальнення.

Результати. Було з'ясовано, що не існує єдиного підходу до класифікації видів аутсорсингу. На основі узагальнення результатів наукових досліджень вчених-економістів було виявлено низку класифікаційних ознак аутсорсингу, що передбачають визначення видів аутсорсингу за видами діяльності, на яких спеціалізується аутсорсер; залежно від ступеня передачі повноважень; за відношенням до професійної діяльності підприємства; за місцем здійснення бізнес-процесів, які передаються; за кількістю переданих функцій; за кількістю виконавців; за обсягом переданих функцій; за змінами в організаційній структурі; за залученням учасників аутсорсингової угоди в господарську діяльність один одного; за основним ресурсом аутсорсера; за змістом діяльності аутсорсера; за країною базування компанії-постачальника послуг; за періодичністю надання послуг; з погляду формування ланцюжка створення вартості; за інноваційністю аутсорсингу; за причинами, які спонукають підприємство використовувати аутсорсинг; за формою представлення виконавця. Також пропонується доповнити чинні класифікаційні ознаки такими: за кількістю учасників у ланцюгу надання послуг; за афілійованістю аутсорсера та підприємства-замовника.

Ключові слова: аутсорсинг; класифікація; класифікаційна ознака; види аутсорсингу; аутсорсер; бізнес-процес.

DETERMINATION OF KEY APPROACHES TO THE CLASSIFICATION OF OUTSOURCING AT THE MODERN STAGE OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Abstract

Introduction. *The development of forms of business organization in a globalized economy creates new ways of interaction between enterprises, which provide high efficiency of business processes and enhance the organization competitiveness. Outsourcing is one of these forms. The need for outsourcing in practice requires the development of scientific and methodological framework implementation in the activities of domestic enterprises. Today there are many interactions between the enterprise and outsourcer. It requires the classification of outsourcing in order to facilitate the optimal choice of them in each case. The object of the study is the process of relations between enterprises and outsourcers. The subject of the study is to examine the classification criteria of the outsourcing types.*

Purpose. *The purpose of the article is to develop a classification of outsourcing relevant to the current stage of economic development.*

Method (methodology). *The survey uses the methods of analysis, synthesis and theoretical generalization.*

Results. *In the course of the research it has been determined that there is no single approach to classification of outsourcing. On the basis of summarizing the results of research of scientists and economists it has been found a number of classifications of outsourcing that involves identifying types of outsourcing by activities, which the outsourcer is specialized in; depending on the degree of devolution; by reference to the professional activities of the enterprise; by the place of business processes that are transferred; by the number of transferred functions; by the number of performers; by value of transmission functions; by changes in organizational structure; by involving participants of the outsourcing deal in economic activity of each other; by major resource of the outsourcer; by the content of the outsourcer activity; by the country where the service provider company is based; by intervals of the services provided; by terms of the value chain formation; by innovativeness of outsourcing; by reasons that compel the company to use outsourcing; by the form of the performer's presentation. It is also proposed to supplement the existing classification criteria by the following ones: the number of participants in the chain of the service delivery; by affiliation of the outsourcer and the company-client.*

Keywords: *outsourcing; classification; classification criteria; types of outsourcing; outsourcer; business process.*

JEL classification: D 290

Вступ

Сучасні умови господарювання, які характеризуються високим рівнем конкуренції як на національному, так і на міжнародному ринках та швидкоплинними умовами господарювання, вимагають від підприємств застосовувати форми організації бізнесу, що, з одного боку, забезпечують стійкі конкурентні переваги, а з іншого – гнучкість діяльності підприємства та можливість його швидкої адаптації до вимог зовнішнього середовища. Однією з таких форм організації бізнесу є аутсорсинг, який у світовій практиці вже отримав широке розповсюдження, проте для вітчизняної економіки залишається все ще новим явищем. Сьогодні аутсорсинг – це сучасна форма організації бізнесу, що сприяє глобалізації світової економіки та створенню потужних віртуальних організацій навколо головного підприємства, що володіє торгівельною маркою або брендом та надає усі інші бізнес-процеси, разом із виробництвом, стороннім виконавцям, що зацікавлені в успіху спільної справи так само, як і замовник, на довгостроковій, платній основі з метою забезпечення ефективності діяльності, підвищення конкурентоспроможності та стійкості підприємства, а також його гнучкості відповідно до поточних зовнішніх умов.

Складність поняття аутсорсингу сприяла формуванню цілої низки можливостей взаємодії між замовником та аутсорсером, що викликає необхідність класифікації видів аутсорсингу з метою полегшення вибору оптимальної з них у кожному окремому випадку. Дослідженням видів аутсорсингу займалися такі вчені, як Анікін Б. О., Бабій Л., Дзуліт З., Дубинська Є. Г., Дубінський С. В., Дугінець Г. В., Загородній А. Г., Куцин Є. П., Майорова І. М., Манойленко О. В., Матвійчук М., Микало О. І., Партин Г. О., Пирець Н. М., Поповиченко І. В., Рижак О. Ю., Руда І. Л. Різноманіття поглядів щодо визначення видів

аутсорсингу викликає необхідність їх узагальнення та розробки класифікації, відповідної до реалій сучасної вітчизняної економіки.

Мета та завдання статті

Метою статті є розробка класифікації видів аутсорсингу, актуальної на сьогоднішньому етапі розвитку економіки. Поставлена мета обумовлює розв'язання таких завдань: вивчення теоретичних джерел та визначення основних класифікаційних ознак видів аутсорсингу; розробка класифікації видів аутсорсингу, на основі узагальнення результатів досліджень вітчизняних та закордонних вчених, та їх доповнення тими, які враховують поточні умови господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналіз фахових джерел показав, що серед вчених не існує єдиного підходу щодо класифікації видів аутсорсингу. Різноманіття класифікаційних ознак, які застосовувалося дослідниками, наведено в таблиці 1.

Види аутсорсингу здебільшого розмежовуються за характером діяльності, що передається на аутсорсинг. Майорова І. М. за видами діяльності називає ІТ-аутсорсинг, виробничий аутсорсинг, логістичний аутсорсинг, аутсорсинг персоналу, бухгалтерський аутсорсинг [1, с. 235-236]. Рижак О. Ю. залежно від виду діяльності, який підприємство готове віддати на виконання, розмежовує аутсорсинг обслуговування корпоративних комп'ютерних мереж; аутсорсинг нарахування заробітної плати; аутсорсинг фінансових операцій та транзакцій; аутсорсинг бухгалтерського обліку; адміністративний аутсорсинг; логістичний аутсорсинг; рекрутинговий аутсорсинг; аутсорсинг маркетингових функцій [2, с. 61-63].

Кожний бізнес-процес або функцію підприємство може передати аутсорсеру повністю, а може зберегти за собою можливості координації та контролю або часткового її виконання. Куцин Є. П. виділяє повний аутсорсинг, за якого підприємство передає своїм підрядникам виконання деяких операцій; частковий аутсорсинг, який характеризується тим, що підприємство передає тільки частину визначених завдань, а розробка стратегії, втілення її в життя залишаються внутрішньою справою підприємства; та удосконалений аутсорсинг, який може використовувати підприємство, що відоме на ринку, яке передає стороннім організаціям низку функцій та залишає за собою роль диспетчера [3, с. 214]. До того ж необхідно розподіляти аутсорсинг залежно від того, передає підприємство сторонньому виконавцю допоміжні процеси, до яких належать прибирання, охорона, ведення бухгалтерського обліку, або ті процеси, що є для нього ключовими, наприклад, частину виробничого циклу. Згідно з цим Майорова І. М. вважає доцільним класифікувати аутсорсинг за відношенням до профільної діяльності підприємства на аутсорсинг основних та допоміжних процесів [1, с. 235-236]. До того ж, можна виокремити види аутсорсингу за місцем здійснення бізнес-процесів, які передаються. Двуліт З., Матвійчук М. виокремлюють аутсорсинг внутрішніх бізнес-процесів (відбуваються у внутрішньому середовищі підприємства – виробництво), аутсорсинг зовнішніх бізнес-процесів (забезпечують зв'язок підприємства із зовнішнім середовищем – обслуговування клієнтів) та змішаних бізнес-процесів (як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі – аутсорсинг бухгалтерського обліку) [4, с. 303-304]. При цьому на аутсорсинг може передаватися як одна функція або бізнес-процес, так і їх значна кількість, аж до того, що за замовником залишиться лише окремий бізнес-процес, що відповідає його ключовим компетенціям. Тому Рижак О.Ю. виділяє моноаутсорсинг, що становить відчуження однієї функції, та поліаутсорсинг, за якого відбувається відчуження декількох функцій [2, с. 61-63]. З позиції масштабу впровадження аутсорсингу у діяльність підприємства Манойленко О. В. розподіляє види аутсорсингу на аутсорсинг окремих операцій, бізнес-процесів, функцій, переділів, підсистем управління, окремих систем [5, с. 218-220]. Для виконання поставлених завдань підприємство може залучати одного або декількох виконавців. Микало О. І. виокремлює аутсорсинг із залученням одного виконавця для реалізації функції або бізнес-процесу та сумісний, за якого залучається декілька виконавців для виконання однакових функцій [6, с. 221].

Залучення аутсорсингу у діяльність підприємств супроводжується реструктуризацією підприємства, тому широке розповсюдження отримала класифікація аутсорсингу за змінами в організаційній структурі, що містить традиційний, проміжний, трансформаційний, реструктуризаційний аутсорсинг, аутсорсинг спільних підприємств, аутсорсинг з елементами реорганізації мережі бізнес-процесів. Микало О. І. визначає традиційний аутсорсинг як передачу функцій спеціалізованій компанії на довгостроковій основі для досягнення конкурентних переваг. А при трансформаційному аутсорсингу, на нашу думку, у повноваження аутсорсера входить здійснення функцій підрозділу, а також розробка і впровадження проектів з його реорганізації для найбільш повної відповідності вимогам ринку з наступним поверненням оновленого підрозділу замовникові [6, с. 221].

Таблиця 1. Класифікаційні ознаки видів аутсорсингу

Автор	Джерело	Класифікаційні ознаки
Майорова І. М.	[1, с. 235-236]	за відношенням до профільної діяльності підприємства; за видами діяльності; за змістом функцій, що передаються; за критерієм факторів виробництва
Рижак О. Ю.	[2, с. 61-63]	за комплексністю завдань та їх характером; за кількістю функцій, що передають на виконання одному аутсорсеру; за видом діяльності, який підприємство готове віддати на виконання; за кількістю провайдерів, які залучені для роботи над одним об'єктом; за типом управління аутсорсингом; за формою представлення виконавця; за методами керування; за варіантом побудови відносин з виконавцями
Куцин Є. П.	[3, с. 214]	за ступенем передання повноважень; за моделлю аутсорсингу
Двуліт З., Матвійчук М.	[4, с. 303-305]	за відношенням до профільної діяльності підприємства; за вином діяльності; за змістом функцій, які передаються; за місцем здійснення бізнес-процесів, які передаються; за змістом діяльності аутсорсера; за повнотою передачі бізнес-процесу (завдання) аутсорсеру; за залученістю учасників аутсорсингової угоди в господарську діяльність
Манойленко О. В.	[5, с. 218-220]	стосовно до зовнішнього середовища функціонування компанії; за сферою застосування; за географічним критерієм; за масштабом і формою застосування; з погляду формування ланцюжка створення вартості; залежно від основного ресурсу аутсорсера; залежно від ефективності виконання окремої фази трансформації бізнесу; залежно від частоти виконання
Микало О. І.	[6, с. 221]	за ціллю запровадження аутсорсингу; за ступенем залучення ресурсів компанії-замовника; за характером співвідношення функцій, що передаються на аутсорсинг; за кількістю виконавців; за країною базування компанії-постачальника послуг; за строком надання послуг
Пирець Н. М., Дугінець Г. В.	[7, с. 205-206]	залежно від обсягу переданих сторонньому виконавцеві функцій, а також поділу відповідальності й ризиків
Поповиченко І. В., Дубинська Є. Г.	[8, с. 178-180]	за формою взаємодії між підприємством та аутсорсером
Дубінський С. В.	[9, с. 46-47]	за функціями, що передаються за об'ємом переданих зовнішньому виконавцю функцій за використанням зовнішніх працівників
Бабій Л.	[10, с. 10]	за місцезнаходженням постачальника та споживача аутсорсингових послуг (чи в одній країні)
Загородній А. Г., Партин Г. О.	[11, с. 89-90]	за особливостями об'єктів аутсорсингу; за обсягом охоплення аутсорсингом бізнес-процесу чи певної функції; за результатами використання аутсорсингу; за причинами, які спонукають підприємство використовувати аутсорсинг
Анікін Б. О., Руда І. Л.	[12, с. 72-79]	залежно від форми організації спільної діяльності; з точки зору ефективного використання ресурсів, а також розділення відповідальності та ризиків; залежно від конкретних видів діяльності, за якими спеціалізується аутсорсер
Горова К. О.	Розроблено автором	за кількістю учасників у ланцюгу надання послуг; за афілійованістю аутсорсера та підприємства-замовника

Пирець Н. М., Дугінець Г. В. стверджують, що проміжний аутсорсинг використовується, коли організація передає керування своїми другорядними функціями третій стороні, а власні фахівці розробляють основні інноваційні напрямки. А реструктуризаційний аутсорсинг пов'язаний із реструктуризацією активів, вивільненням майна й капіталу або повною ліквідацією підрозділу, що нераціонально здійснює самостійне виконання функцій або бізнес-процесів [7, с. 205-206]. Поповиченко І.В., Дубинська Є.Г. зазначають, що аутсорсинг спільних підприємств передбачає створення спільного підприємства для керування виділеною функцією [8, с. 178-180]. Куцин Є.П. стверджує, що за аутсорсингу з елементами реорганізації мережі бізнес-процесів підприємство поєднує зусилля зі своїми партнерами та реорганізовує структуру управління для досягнення стійкого покращення показників діяльності підприємства [3, с. 214].

Важливим аспектом залучення аутсорсингу є й принципи побудови взаємовідносин учасників аутсорсингової угоди і можливість їх залучення у господарську діяльність один одного. Дзуліт З., Матвійчук М. за цим критерієм виокремлюють односторонній, перехресний та взаємний аутсорсинг. При односторонньому аутсорсингу аутсорсер залучається в господарську діяльність свого замовника, проте сам замовник у господарській діяльності аутсорсера участі не бере. При перехресному аутсорсингу компанії, взаємодіючи одна з одною, по чергово виконують роль замовника та оператора. У цьому випадку виникають два аутсорсингових контракти та передаються допоміжні процеси, не пов'язані безпосередньо з виробництвом кінцевого продукту кожного з підприємств. При взаємному аутсорсингу кожна з компаній передає на аутсорсинг профільну для неї функцію, яка є невід'ємною частиною процесу виробництва готового продукту; в межах такої моделі партнери можуть ефективно працювати тільки разом, оскільки вони розподіляють між собою не забезпечувальні функції, а елементи одного і того ж профільного для них обох процесу [4, с. 304-305].

При класифікації виду аутсорсингу необхідним є і урахування характеристик аутсорсера. По-перше, доцільно класифікувати аутсорсинг за основним ресурсом аутсорсера. Манойленко О. В. називає професійний (надання більш кваліфікованих трудових ресурсів), виробничо-технологічний (надання передової техніки та технологій, володіння необхідними виробничими можливостями й потужностями), фінансово-адміністративний (більш висока ефективність управлінських технологій, реалізації проектів аутсорсера і здійснення трансакцій щодо параметрів часу й вартості), географічний (переваги та вартість використовуваних ресурсів відповідно до місця розташування аутсорсера) [5, с. 218-220]. По-друге, необхідним є виділення видів аутсорсингу залежно від змісту діяльності аутсорсера. Дубинський С. В. виокремлює такі види аутсорсингу: функціональний (передача управління), операційний (передача виробничих функцій), ресурсний (придбання зовнішніх ресурсів замість використання внутрішніх) [9, с. 161]. По-третє, важливу роль при виборі аутсорсера грає його географічне розташування. За країною базування компанії-постачальника послуг Микало О. І. визначає локальний аутсорсинг, за якого розміщення замовлень на аутсорсинг відбувається у межах країни базування компанії-замовника, та офшорний, за якого розміщення замовлень відбувається за межами країни базування компанії-замовника [6, с. 221]. Бабій Л. виокремлює ніашорний аутсорсинг, який передбачає, що передача виробництва або бізнес-процесів відбувається у країну, що знаходиться неподалік від країни, в якій базується замовник [10, с. 11].

Ще одна група ознак, за якою має здійснюватися класифікація видів аутсорсингу, - особливості його здійснення та організації взаємодії між підприємством та аутсорсером. Насамперед необхідно враховувати періодичність надання послуг. Манойленко О. В., Микало О. І. визначають дискретний (здійснюється одноразове надання послуг у межах аутсорсинг-проекту), періодично повторюваний (аутсорсинг залучається у діяльність підприємства за необхідністю через невизначені проміжки часу) та постійний (надання послуг здійснюється на постійній основі в межах підписаної угоди) аутсорсинг [5, с. 220; 6, с. 221]. Слід зазначити, що підприємство може використовувати аутсорсинг у разі недостатності виробничих потужностей або з метою усунення деяких функцій, як виробничих, так і сервісних, зі своєї системи бізнес-процесів. Манойленко О. В. виділяє горизонтальний (передача додаткових замовлень на сторону), вертикальний (передача окремих виробничих або управлінських переділів у межах ланцюжка створення вартості на сторону) та сферичний (передача обслуговуючих функцій) аутсорсинг [5, с. 220]. Крім того, підприємство може ставити перед аутсорсером завдання виконання доручених йому бізнес-процесів за звичайною для замовника схемою або вдосконалити їх. Загородній А. Г., Партин Г. О. виокремлюють традиційний аутсорсинг, що передбачає стандартне для підприємства виконання бізнес-процесів і, як правило, певне зниження витрат, та інноваційний, за якого підвищується не тільки ефективність, але й якість виконання бізнес-процесів та функцій, а отже, і споживча цінність продукції підприємства. Також вчені розподіляють аутсорсинг за причинами, які спонукають підприємство використовувати аутсорсинг. Це необхідний аутсорсинг, який підприємство змушене використовувати тоді, коли для реалізації певної діяльності воно не має власних потужностей та належного досвіду виконання бізнес-процесів, та альтернативний, зумовлений відмовою підприємства від виконання певних функцій власними силами через їх низьку ефективність чи збитковість [11, с. 89 - 90]. Залежно від

поставлених завдань підприємство може в якості аутсорсера залучати інше підприємство або організацію, приватних осіб або надавати певну функцію на виконання широкому загалу. Рижак О.Ю. за формою аутсорсера виділяє конкретизований аутсорсинг (виконавцем замовлення виступає підприємство будь-якої форми), краудсорсинг (передача завдань на виконання замовлення натовпу, групі потенційних чи реальних споживачів, які зацікавлені у розвитку підприємства, проводиться на безкоштовній основі) та фріланс (виконання замовлення спеціалістом, який не є представником будь-якого підприємства та працює за власною ініціативою та бажанням) [2, с. 35].

Пропонується така класифікація видів аутсорсингу, яка була сформована на основі узагальнення наукових джерел та доповнена класифікаційними ознаками, запропонованими автором (табл. 2).

Таблиця 2. Класифікація видів аутсорсингу

Класифікаційна ознака	Види аутсорсингу
за видами діяльності, на яких спеціалізується аутсорсер	виробництва, обслуговування, інформаційних технологій, наукової діяльності, управління, корпоративного навчання
залежно від ступеня передачі повноважень	повний, частковий, удосконалений
за відношенням до професійної діяльності підприємства	основних процесів, допоміжних процесів
за місцем здійснення бізнес-процесів, які передаються	внутрішній, зовнішній, змішаний
за кількістю переданих функцій	моноаутсорсинг, поліаутсорсинг
за кількістю виконавців	аутсорсинг із залученням одного постачальника послуг, спільний аутсорсинг
за обсягом переданих функцій	окремих переділів, окремих підсистем управління, окремих систем, окремих задач, бізнес-процесів
за змінами в організаційній структурі	традиційний, проміжний, трансформаційний, реструктуризаційний, спільних підприємств, з елементами реорганізації мережі бізнес-процесів
за залученням учасників аутсорсингової угоди в господарську діяльність один одного	односторонній, перехресний, взаємний
за основним ресурсом аутсорсера	професійний, виробничо-технологічний, фінансово-адміністративний, географічний
за змістом діяльності аутсорсера	функціональний, операційний, ресурсний
за країною базування компанії-постачальника послуг	локальний, нішорний, офшорний
за періодичністю надання послуг	дискретний, періодично повторюваний, постійний
з погляду формування ланцюжка створення вартості	горизонтальний, вертикальний, сферичний
за інноваційністю аутсорсингу	традиційний, інноваційний
за причинами, які спонукають підприємство використовувати аутсорсинг	необхідний, альтернативний
за формою представлення виконавця	краудсорсинг, фріланс, конкретизований аутсорсинг
за кількістю учасників у ланцюгу надання послуг	прямий, опосередкований
за афілійованістю аутсорсера та підприємства-замовника	незалежний, з виокремленням підрозділу підприємства, з метою подальшого об'єднання

На нашу думку, чинні класифікаційні ознаки аутсорсингу доцільно доповнити такими.

По-перше, необхідно враховувати такий критерій, як кількість учасників у ланцюгу надання послуг, що поділяє аутсорсинг на прямий та опосередкований. За прямого аутсорсингу підприємство співпрацює безпосередньо з виконавцем послуг. За опосередкованого аутсорсингу замовник, передаючи певну функцію на аутсорсинг, має справу з аутсорсером, що обирає та організовує роботу підрядників, що є постачальниками кінцевих послуг. У цьому випадку на аутсорсинг передається управління певною функцією. Завданням аутсорсера може бути обрання підрядника, що якнайкраще та з мінімальними витратами впорається з виконанням бізнес-процесу, подрібнення бізнес-процесу на складові та доручення їх різним підрядникам, планування та контроль за виконанням робіт. Такий вид аутсорсингових послуг характерний для логістичних операторів, надавачів ІТ-послуг.

По-друге, слід класифікувати аутсорсинг за афілійованістю аутсорсера та підприємства-замовника на незалежний аутсорсинг, аутсорсинг з виділенням підрозділу підприємства та аутсорсинг з метою подальшого об'єднання. За незалежного аутсорсингу підприємство взаємодіє з аутсорсером, що є

повністю від нього незалежним і ніколи не входив до його складу. При аутсорсингу з виділенням підрозділу підприємство вирішує виокремити структурну одиницю, що виконує певний бізнес-процес або функцію у самостійне підприємство. Найчастіше це відбувається з клінінговими, охоронними, ІТ-підрозділами. Аутсорсинг з метою подальшого об'єднання застосовується, коли головне підприємство планує приєднати аутсорсера до своєї організації. Це характерно для випадків, коли аутсорсер бере на себе виконання частини виробничого циклу, постачає сировину, запчастини або обладнання для головного підприємства.

Висновки та перспективи подальших розвідок

У статті розроблено класифікацію видів аутсорсингу на основі узагальнення результатів досліджень вчених-економістів та врахування сучасних економічних умов. Пропонується доповнити наявну класифікацію двома новими ознаками - за кількість учасників у ланцюгу надання послуг та за афілійованістю аутсорсера та підприємства-замовника. Запропонована класифікація може надалі застосовуватися при побудові економічного механізму залучення аутсорсингу у діяльність вітчизняних підприємств та виборі найефективнішого способу взаємодії між замовником та аутсорсером.

Список літератури

1. Майорова, И. Н. Аутсорсинг в международной торговле / И. Н. Майорова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2010. – Вип.1, Т.1. – С. 233 – 239.
2. Рижак, О. Ю. Категорійні ознаки аутсорсингу вітчизняних підприємств / О. Ю. Рижак // Бізнес Інформ. – 2011. – №1. – С. 61 – 63.
3. Куцин, Е. М. Теоретичні та прикладні аспекти аутсорсингу / Е. М. Куцин // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 1. – С. 213 – 217.
4. Двуліт, З. Сутність та переваги рівнів аутсорсингу / З. Двуліт, М. Матвійчук // Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». – 2013. – Вип. 23 – 24. – С. 299 – 307.
5. Манойленко, О. В. Аутсорсинг як інструмент підвищення ефективності антикризового управління / О. В. Манойленко // Вісн. Міжнар. Слов'ян. Ун-ту. Сер. Екон. науки. – 2006. – № 1. – С. 8 – 12.
6. Микало, О. І. Аналіз та класифікація форм аутсорсингу / О. І. Микало // Економічний простір. – 2010. – № 37. – С. 216 – 222.
7. Пирець, Н. М. Аутсорсинг як чинник сприяння міжнародній інтеграції України у світову економіку / Н. М. Пирець, Г. В. Дугінець // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. – 2008. – С. 203 – 209.
8. Поповиченко, І. В. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних економічних умовах / І. В. Поповиченко, Дубинська Є., Г. // Науковий вісник ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 31. – С. 177 – 180.
9. Дубинский, С. В. Аутсорсинг как инструмент усовершенствования организационно-экономического механизма управления предприятием / С. В. Дубинский // Бизнес-информ. – 2010. – №7. – С. 159 – 162.
10. Бабій Л. Тенденції офшорного аутсорсингу виробництва та бізнес-процесів у галузі електроніки / Л. Бабій // Галицький економічний вісник. – 2010. – №3(28). – С. 9-18.
11. Загородній, А. Г. Аутсорсинг та його вплив на витрати підприємства / А. Г. Загородній, Г. О. Партин // Фінанси України. – 2009. – №9 (166). – С. 87 – 97.
12. Аникин, Б. А. Аутсорсинг и аутстаффинг: высокие технологии менеджмента : учеб. пособие / Б. А. Аникин, И. Л. Рудая. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 320 с.

References

1. Mayorova, I. N. (2010). Outsorsynh v mezhdunarodnoy torhovle. Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noyi vlasnosti, 1 (1), 233-239.
2. Ryzhak, O. Yu. (2011). Katehoriyni oznaky outsorsynhu vitchyznyanykh pidpryyemstv. Biznes-Inform, 1, 63-64
3. Kutsyn, Ye. M. (2011). Teoretychni ta prykladni aspekty outsorsynhu. Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu, 1, 213-217.
4. Dvulit, Z., & Matviychuk, M. (2013). Sutnist' ta perevahy rivniv outsorsynhu. Zbirnyk naukovykh prats' DETUT. Seriya «Ekonomika i upravlinnya», 23-24, 299-307.
5. Manoylenko, O. V. (2006). Outsorsynh yak instrument pidvyshchennya efektyvnosti antykrizovoho upravlinnya. Visn. Mizhnar. Slov"yan. un-tu. Ser. Ekon. nauky, 1, 8-12.
6. Mykalo, O. I. (2010). Analiz ta klasyfikatsiya form outsorsynhu. Ekonomichnyy prostir, 37, 216-222.
7. Pyrets', N. M., Duhinets', H. V. (2008). Outsorsynh yak chynnyk spryannya mizhnarodniy intebratsiyi Ukrayiny u svitovu ekonomiku. Problemyi razvitiya vneshneekonomicheskikh svyazey i privlecheniya inostrannyih investitsiy: regionalnyiy aspekt, 1, 203-209.

-
8. Popovychenko I. V., & Dubyns'ka Ye. H. (2010). *Autsorsynh yak instrument pidvyshchennya konkurentospromozhnosti pidpryyemstva v suchasnykh ekonomichnykh umovakh. Naukovyy visnyk uzhhorods'koho universytetu. Seriya «Ekonomika», 31, 177-180.*
 9. Dubynskyy, S. V. (2010). *Autsorsynh kak instrument usovershenstvovanyya orhanyzatsyonno-ekonomycheskoho mekhanizmu upravlenyya predpryyatyem. Biznesinform, 7, 159-162.*
 10. Babiy L. (2010). *Tendentsiyi ofshornoho autsorsynhu vyrobnytstva ta biznes-protsesiv u haluzi elektroniky. Halyts'kyy ekonomichnyy visnyk, 3(28), 9-18.*
 11. Zahorodniy, A. H., & Partyn, H. O. (2009). *Autsorsynh ta yoho vplyv na vytraty pidpryyemstva. Finansy Ukrainy, 9(166), 87-97.*
 12. Anikin, B. A., & Rudaya, I. L. (2009). *Autsorsing i autstaffing: vyisokie tehnologii menedzhmenta. Moscow: INFRA-M.*

Стаття надійшла до редакції 01.12.2014 р.